

ЗАКОН О ОБРАЗОВАЊУ ОДРАСЛИХ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Закона

Члан 1.

Овим законом уређује се образовање одраслих као део јединственог система образовања у Републици Србији и то: циљеви и принципи образовања одраслих, организација и остваривање активности образовања одраслих, планови и програми образовања одраслих планирање, финансирање образовања одраслих и као и друга питања од значаја за образовање одраслих.

Термини изражени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Одрасли

Члан 2.

Одрасли, у смислу овог закона, јесте лице које је обухваћено активностима образовања одраслих.

Образовање одраслих

Члан 3.

Образовање одраслих остварује се као формално, неформално образовање и информално учење.

Формално образовање одраслих обухвата основно и средње образовање.

Формално образовање одраслих спроводи се по плановима и програмима основног и средњег образовања прилагођеним потребама и могућностима одраслих у складу са законом.

Неформално образовање одраслих је организован процес учења и оспособљавања образовања, по посебним плановима и програмима, усмереним ка усавршавању, специјализацији и допуњавању знања, вештина, способности и ставова.

Информално учење одраслих означава активности у којима одрасли из свакодневног искуства и различитих других утицаја и извора из своје околине стиче знања и вештине и прихвата ставове и позитивне вредности.

Активности у образовању одраслих у смислу овог закона, јесу:

- 1) образовање одраслих које омогућава стицање основног, односно средњег образовања, стицање компетенција и квалификација за обављање, усавршавање или промену занимања, посла, радне функције или радне операције формалним или неформалним образовањем,

- 2) образовање одраслих којим се унапређују знања, вештине, способности и ставови, ради личног, професионалног развоја и друштвено одговорног понашања, унапређивања квалитета живота, општег образовања и културе неформалним образовањим и информалним учењем,
- 3) признавање претходног учења које се остварује проценом знања, вештина способности и ставова стечених образовањем, животним или радним искуством и које омогућава даље учење и повећање конкурентности на тржишту рада,
- 4) каријерно вођење и саветовање пружањем стручне подршке одраслима за лични, професионални развој и запошљавање.

Циљеви образовања одраслих

Члан 4.

Образовањем одраслих обезбеђује се:

- 1) побољшање образовне и квалификационе структуре и запошљивости становништва,
- 2) повећање вредности људског капитала и стварање базичне подршке за одрживи друштвено-економски развој на локалном, регионалном и националном нивоу,
- 3) повећање професионалне мобилности и флексибилности радно активног становништва,
- 4) смањење сиромаштва, остваривање једнакости, социјалне укључености и међугенерациске солидарности,
- 5) унапређивање квалитета живота – личног, породичног, природног и социјалног окружења,
- 6) развој демократије, интеркултуралности и толеранције,
- 7) интеграција у европски друштвени и економски простор уважавањем европских оквира образовања.

Принципи образовања одраслих

Члан 5.

Образовање одраслих заснива се на следећим принципима:

- 1) целоживотности – уважавања потреба и могућности одраслих за учење и развој током целог живота у свим областима живота,
- 2) особености – стицања образовања, у складу са искуствима, потребама, интересовањима, друштвеним и животним улогама и развојним карактеристикама одраслих,
- 3) релевантности – заснованости образовања и учења на захтевима и потребама окружења и појединца,
- 4) доступности – једнаких услова стицања општег и стручног образовања и укључивања у све нивое, врсте и облике образовања и учења,
- 5) целовитости – једнаких права и могућности стицања образовања за развој личности, социјалних капацитета и улога, запошљивости, професионалног развоја и напредовања,

6) разноврсности понуде – слободе и аутономије при избору начина, садржаја, облика, средстава и метода образовања одраслих,

7) једнаких могућности – укључивања и стицања образовања без обзира на године живота, пол, тешкоће и сметње у развоју, инвалидитет, расну, националну, социјалну, културну, етничку и верску припадност, језик, сексуалну оријентацију, место боравка, материјално или здравствено стање и друге основе,

8) заједничке одговорности за образовање одраслих - органа државне управе надлежних за послове образовања, економски развој, запошљавање, рад, социјалну политику, здравство, омладинску политику и друге области, установа и других организација надлежних за развој, обезбеђивање и унапређивање квалитета образовања и запошљавања, научноистраживачких организација, органа аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, као других социјалних партнера – привредних комора, Сталне конференције градова и општина, репрезентативних и струковних удружења послодаваца, удружења грађана, репрезентативних синдиката и појединаца,

9) професионалности и етичности – стручне и моралне одговорности извођача програма образовања одраслих,

10) равноправног вредновања и друштвеног препознавања исхода образовања - без обзира на облик, врсту и начин учења и стицања образовања,

11) гаранције квалитета – развоја механизма за обезбеђивање стандарда у различитим активностима образовања одраслих,

12) поштовања личности и достојанства сваког учесника у образовању одраслих.

Употреба језика

Члан 6.

Образовање одраслих остварује се на српском језику.

За припаднике националне мањине образовање одраслих остварује се на матерњем језику, а може и двојезично или на српском језику, ако се за то определи приликом уписа у програм најмање 50% полазника или кандидата.

Припадник националне мањине, приликом укључивања у поступак признавања претходног учења, бира да ли ће се поступак спровести на матерњем или српском језику.

Део програма образовања одраслих или програм у целини може да се остварује и на страном језику, у складу са законом којим се уређују основе система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон).

II. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Учесници у обезбеђивању и унапређивању квалитета образовања одраслих

Члан 7.

У обезбеђивању, праћењу и унапређивању квалитета образовања одраслих учествују: Национални просветни савет, Савет за стручно образовање и образовање одраслих, Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања,

Завод за унапређивање образовања и васпитања, министарство надлежно за послове образовања (у даљем тексту: Министарство), министарство надлежно за послове запошљавања и Национална служба за запошљавање, у складу са законом.

У обезбеђивању, праћењу и унапређивању квалитета образовања одраслих ако се исто остварује на језику националних мањина, учествује одговарајући национални савет националне мањине на чијем језику се остварује образовање одраслих.

Национални просветни савет

Члан 8.

Национални просветни савет, поред послова утврђених Законом, утврђује опште и посебне стандарде постигнућа одраслих у основном и средњем образовању.

Савет за стручно образовање и образовање одраслих

Члан 9.

Савет за стручно образовање и образовање одраслих, поред послова утврђених Законом, предлаже министру стручне компетенције и стандарде квалификација.

Савет за стручно образовање и образовање одраслих образује секторска већа заснована на принципима социјалног партнерства.

Чланови секторских већа су представници репрезентативних, односно успешних привредних друштава, удружења послодаваца, репрезентативног гранског синдиката, високообразовних институција, министарства надлежног за послове запошљавања, Националне службе за запошљавање, ресорног министарства надлежног за послове сектора, заједнице школа, Министарства, Завода за унапређивање образовања и васпитања и Привредне коморе Србије.

Секторска већа:

- 1) анализирају постојеће и одређују потребне квалификације у сектору,
- 2) идентификују квалификације које треба осавременити,
- 3) идентификују квалификације које више не одговарају потребама сектора,
- 4) утврђују предлог стандарда квалификација у оквиру сектора,
- 5) дају мишљења о очекиваним исходима знања и вештина унутар сектора,
- 6) промовишу дијалог и непосредну сарадњу између света рада и образовања,
- 7) промовишу могућности за образовање, обуку и запошљавање унутар сектора,
- 8) идентификују могућности за обучавање одраслих унутар сектора,
- 9) разматрају импликације националног оквира квалификација на квалификације унутар сектора.

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања**Члан 10.**

Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, поред послова утврђених Законом обавља и следеће послове:

- 1) припрема опште стандарде постигнућа образовања одраслих,
- 2) вреднује огледе у образовању одраслих.

Завод за унапређивање образовања и васпитања**Члан 11.**

Завод за унапређивање образовања и васпитања (у даљем тексту: Завод), поред послова утврђених Законом, у сарадњи са Националном службом за запошљавање, обавља и следеће послове:

- 1) одређује квалификације потребне тржишту рада по секторима рада, за припрему и утврђивање стандарда,
- 2) припрема предлог стручних компетенција и стандарда квалификација,
- 3) утврђује листу квалификација по нивоима и врстама које могу да се стичу признавањем,
- 4) води евиденцију правних лица која нису организатори образовања одраслих, а код којих се обавља практичан рад,
- 5) обавља признавање претходног учења.

Послове из става 1. овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања обавља као поверене послове.

Ради стручне помоћи у обављању послова из става 1. овог члана Завод за унапређивање образовања и васпитања може образовати посебне комисије и тимове из реда стручњака у области образовања запошљавања или да ангажује научноистраживачке установе уз сагласност Министарства.

Локални савети**Члан 12.**

Ради ефикаснијег праћења и остваривања образовања одраслих, јединице локалне самоуправе могу основати локалне савете, за чији рад обезбеђују и финансијска средства.

Локални савет чине представници јединице локалне самоуправе, Националне службе за запошљавање, послодаваца, синдиката и удружења.

Задатак локалног савета је да:

- 1) анализира и прати стање у подручју развоја људских ресурса, запошљавања и обуке одраслих на свом подручју,
- 2) идентификује потребе тржишта рада и приоритете у образовању одраслих на свом подручју у сарадњи са школском управом,

3) доставља предloge за развој програма за образовање одраслих надлежном органу јединице локалне самоуправе,

4) предлаже јединици локалне самоуправе планове и програме образовања одраслих које ће финансирати.

III ОРГАНИЗАЦИЈА И ОСТВАРИВАЊЕ АКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Организатори активности образовања одраслих

Члан 13.

Организатори активности образовања одраслих (у даљем тексту: организатори активности) у смислу овог закона су:

1) основна и средња школа,

2) друга установа, јавно предузеће, Национална служба за запошљавање, агенција за запошљавање, привредно друштво, предузеће за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, синдикална организација, удружење, стручно друштво, народни, раднички, отворени универзитет и универзитет за треће доба, организација за стручно усавршавање, за учење страних језика, информационо-комуникационе технологије, за обуку и развој људских ресурса, за обуку возача, привредна комора, центар за каријерно вођење и саветовање, удружење послодаваца, опште удружење предузетника, културно-образовни центар, дом културе, агенција, приватни предузетник и занатлија, као и други субјекти регистровани за образовне делатности у складу са прописима којима се уређује класификација делатности (у даљем тексту: друга организација).

Основна и средња школа може обављати било коју активност образовања одраслих из члана 3. став 6. тачка 1) и активност из тач. 2) и 4) овог закона ако испуњава прописане услове и стандарде за ту активност и има решење о верификацији коју издаје Министарство у складу са Законом.

Друга организација може обављати активност неформалног образовања одраслих из члана 3. став 6. тачка 1) и активност из тач. 2) и 4) овог закона, ако је регистрована за образовне делатности и задовољава утврђене стандарде.

Јавно признати организатор активности

Члан 14.

Организатори активности из члана 13. став 1. тач. 1. имају статус јавно признатог организатора активности.

Друга организација може, ако јој послови образовања одраслих нису поверени законом, на основу одобрења Министарства стећи статус јавно признатог организатора активности, за активности образовања одраслих које у складу са овим законом може да обавља.

Одобрење из става 2. овог члана издаће се организатору активности који испуњава прописане услове у погледу програма, кадра, простора, опреме и наставних и других средстава.

Ближе услове и стандарде које мора да испуњава јавно признати организатор активности прописује министар.

Поступак одобравања

Члан 15.

Поступак за давање одобрења ради стицања статуса јавнопризнатог организатора активности покреће се захтевом који се подноси Министарству.

Захтев садржи: назив, делатност, седиште организатора активности, као и предлог програма активности образовања одраслих.

Предлог програма активности образовања одраслих садржи план и програм образовања и начин остваривања програма, услове предвиђене за извођење активности образовања одраслих који се односе на простор у коме ће се та активност изводити, потребну опрему и средства, потребан број и врсту радника који ће бити ангажовани за извођење активности образовања одраслих и њихове стручне квалификације и компетенције.

Уз захтев се прилажу докази о испуњености услова и стандарда и доказ о уплати административне таксе.

Испуњеност услова и стандарда из става 2. овог члана утврђује просветни инспектор Министарства.

О захтеву за одобравање на основу налаза инспектора одлучује министар најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева.

Решење о захтеву коначно је у управном поступку.

Одобрење се даје на пет година.

Друга организација подноси захтев за измену одобрења и када врши статусну промену, мења седиште, односно објекат или уводи нову активност образовања одраслих.

Одузимање одобрења

Члан 16.

Одобрење се одузима ако организатор активности престане да испуњава услове и стандарде за издавање одобрења или ако активности образовања одраслих обавља у супротности са овим законом.

Ако организатор активности у току извођења активности учини прекршај или кривично дело у вези са извођењем активности образовања одраслих, одобрење се одузима трајно.

Решење о одузимању одобрења организатору активности доноси министар.

Решење из става 1. и 2. овог члана је коначно.

Организатору активности образовања одраслих коме је одобрење одузето по ставу 1. овог члана исто се може поново издати у поступку одобравања.

Остваривање образовања одраслих

Члан 17.

Образовање одраслих остварује се путем предавања, обука, курсева, семинара, радионица, трибина, саветовања и других облика учења и образовања.

Програм се може изводити: редовном наставом, консултативно-инструктивном наставом, дописно-консултативном наставом, практичним радом, наставом на даљину и на други примерен начин.

Образовање одраслих остварују:

- 1) извођачи програма образовања одраслих (наставник, предавач, тренер, водитељ, инструктор и др.),
- 2) стручни сарадници,
- 3) сарадници,
- 4) педагошки и андрагошки асистент.

Спровођење програма образовања одраслих

Члан 18.

Спровођење активности образовања одраслих, редослед наставе појединих предмета, модула или предметних области, начин и облици проверавања знања, напредовање и друго прилагођава се специфичностима, потребама и могућностима полазника и кандидата.

Време организовања активности образовања одраслих у току године и образовни рад у току дана и радне недеље распоређују се на начин предвиђен актом организатора активности.

Објављивање програма

Члан 19.

Програм образовања одраслих објављује се у „Просветном гласнику“ или у регистру надлежних органа, а на основу стручног мишљења Завода.

Организатор активности мора представити програме које изводи, као и своју организацију рада и приликом уписа са њима упознати полазнике и кандидате.

Организатор активности мора, најмање два пута годишње, објавити рокове за испите из образовних програма које изводи.

Оцењивање и испити

Члан 20.

Оцењивање за стицање основног и средњег образовања врши се у складу са прописима који уређују те области образовања, ако овим законом није другачије уређено.

Полазник формалног програма образовања одраслих полаже испит на завршетку уписаног програма у складу са Законом.

Признавање претходног учења

Члан 21.

Одрасли може да стекне квалификацију или њен део, кључне или стручне компетенције, у складу са утврђеним стандардом, у поступку за признавање претходног учења.

На захтев одраслог, односно послодавца или Националне службе за запошљавање, уз сагласност одраслог, у поступку за признавање претходног учења процењују се знања, вештине, способности и ставови стечени образовањем, животним или радним искуством, у складу са стандардом квалификације и прописима донетим на основу овог закона.

Поступак за признавање претходног учења

Члан 22.

Захтев за признавање претходног учења подноси се Заводу и може да се односи на признавање претходног учења које одговара стандарду кључних компетенција или стандарду стручних компетенција, односно стандарду квалификација.

Поступак за признавање претходног учења и припрему инструмената за признавање претходног учења организује и спроводи Завод који формира комисију.

Кандидат може уложити приговор на спровођење поступка за признавање претходног учења Министарству у року од 8 дана.

Ближе услове о формирању комисија, начину рада и спровођењу поступка за признавање претходног учења прописује министар.

Стандарде по којима се врши признавање претходног учења прописује министар.

Сарадња организатора активности

Члан 23.

Организатор активности може изводити појединачни одобрени програм самостално, у сарадњи са другим организаторима активности или са правним лицима код којих се обавља практичан рад.

Ако се практични рад изводи код другог правног лица које није и организатор активности, међусобна права и обавезе организатора активности и другог правног лица уређују се уговором, а међусобна права полазника образовања и другог правног лица уговором о практичном раду.

Модел центар

Члан 24.

Организатор активности може стећи статус модел центра ако:

1) је као огледни центар учествовао у научноистраживачком пројекту којим су уведене иновације у остваривању праксе образовања одраслих или је развијен нови модел плана и програма образовања одраслих,

2) постоје кадровски и просторни услови.

Високошколска установа или научноистраживачка организација која је руководилац пројекта, даје предлог и мишљење о стицању статуса модел центра за уведено иновацију, односно модел на период од највише пет година.

Решење о утврђивању статуса модел центра доноси министар.

Ближе услове за стицање статуса модел центра, начин рада и финансирања модел центра прописује министар.

IV ЕВИДЕНЦИЈЕ И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ

Евиденције

Члан 25.

У образовању одраслих воде се евиденције о:

- 1) полазницима и кандидатима
- 2) успеху полазника и каидата,
- 3) испитима,
- 4) остваривању програма,
- 5) радно ангажованим радницима у образовању одраслих.

Евиденције које се односе на формално основно и средње образовање одраслих воде се у складу са прописима којима се уређује тај ниво образовања.

Евиденција о полазнику и кандидату

Члан 26.

Евиденцију о полазнику и кандидату чине подаци којима се одређује њихов идентитет (лични подаци), образовни, социјални и здравствени статус.

Лични подаци о полазнику и кандидату су: име и презиме, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, матични број, национална припадност, држављанство, подаци о здравственом стању који могу бити од утицаја на остваривање образовања одраслих.

Подаци којима се одређује образовни статус полазника и кандидата су: подаци о стицању својства полазника и кандидата, подаци о признавању претходног учења, називу и броју часова обуке, језику на коме се остварује образовање одраслих, подаци о стицању компетенција и квалификација, подаци о исписивању, искључењу из активности и напуштању образовне активности и подаци о испуњавању обавеза.

Подаци којима се одређује социјални статус полазника и кандидата су подаци о условима становања (становање у стану, кући, породичној кући, подстанарству, дому и другим облицима становања) и стању

породице (броју чланова, образовни ниво и запослење чланова породичног домаћинства и примања социјалне помоћи).

Евиденција о успеху полазника и кандидата

Члан 27.

Евиденцију о успеху полазника и кандидата чине подаци којима се одређује степен остварености стандарда стручних компетенција и квалификација и датим јавним исправама и уверењима.

Евиденција о испитима

Члан 28.

Евиденцију о испитима чине подаци о испиту којим се доказује стицање квалификације или њеног дела, кључне или стручне компетенције у поступку за признавање претходног учења.

Евиденција о остваривању програма

Члан 29.

Евиденцију о остваривању програма чине подаци о остваривању посебног плана и програма образовања одраслих.

Евиденција о радно ангажованим радницима у образовању одраслих

Члан 30.

Евиденцију о радно ангажованим радницима у образовању одраслих чине следећи подаци: име и презиме, јединствени матични број грађана, пол, датум рођења, место, општина и држава рођења, адреса, место, општина и држава становања, контакт телефон, електронска пошта, ниво и врста образовања, подаци о стручном усавршавању и стеченим звањима, подаци о држављанству, способности за рад, податак о познавању језика националне мањине, податак о врсти радног односа и радног ангажовања, радном стажу, истовременим ангажовањима у другим установама, податак о осуђиваности, подаци о задужењима по посебном плану и програму, а у сврху остваривања програма образовања одраслих, у складу са законом.

Начин прикупљања података у евиденцијама

Члан 31.

Подаци у евиденцијама прикупљају се на основу документације издате од стране надлежних органа које достављају пунолетни полазници и кандидати и родитељи и изјаве пунолетних полазника и кандидата и родитеља.

Нарочито осетљиви подаци обрађују се уз пристанак пунолетног полазника и кандидата и родитеља, у складу са законом којим се уређује

заштита података о личности, а подаци о здравственом стању и примању социјалне помоћи могу се обрађивати и без пристанка пунолетног полазника и кандидата и родитеља.

Вођење евиденција

Члан 32.

Прикупљени подаци чине основ за вођење евиденција.

Јавно признати организатор активности води евиденције електронски, у оквиру јединственог информационог система просвете и на обрасцима.

Врсту, назив и садржај образаца и начин вођења евиденција прописује министар и одобрава њихово издавање.

Евиденција се води на српском језику ћириличким писмом, а латиничким писмом у складу са законом.

Када се образовно-васпитни рад остварује и на језику националне мањине, евиденција се води и на језику и писмом те националне мањине.

Евиденција се може водити и само на језику и писмом националне мањине на обрасцу који прописује министар, као део подзаконског акта из става 3. овог члана.

Обрада података

Члан 33.

Податке у евиденцијама прикупља јавно признати организатор активности.

Одговорно лице јавно признатог организатора активности стара се и одговоран је за благовремен и тачан унос података и одржавање ажурности евиденција и безбедност података, без обзира на начин њиховог вођења.

Рокови чувања података у евиденцијама

Члан 34.

Лични подаци из евиденције о полазницима и кандидатима и подаци из евиденције о успеху полазника и кандидата којима се одређује степен остварености стандарда стручних компетенција и квалификација и датим јавним исправама и уверењима, чувају се трајно, на прописаном обрасцу. На осталим обрасцима рок чувања ових података је 10 година.

Подаци из евиденције о испитима и подаци о остваривању програма, евиденције о полазницима и кандидатима који се односе на социјални статус полазника и кандидата чувају се 10 година.

Подаци из евиденције о запосленима чувају се 10 година, уколико другим прописом није другачије уређено.

Јавна исправа

Члан 35.

За остварен стандард стручних компетенција и квалификације у целини, јавно признати организатор активности, односно Завод у поступку

признавања претходног учења издаје полазнику, односно кандидату јавну исправу на прописаном обрасцу.

За делимично остварене стандарде стручних компетенција или квалификације из члана 3. став 6. тачка 1) овог закона Завод издаје полазнику, односно кандидату, јавну исправу на прописаном обрасцу.

Подаци из јавне исправе уписују се у радну књижицу.

Назив, садржај и изглед обрасца јавне исправе из ст. 1. и 2. овог члана прописује министар.

Уверење

Члан 36.

За остварене активности образовања одраслих из члана 3. став 6. тачка 2) и активности неформалног образовања одраслих из члана 3. став 6. тачка 1) овог закона, полазнику се издаје уверење на прописаном обрасцу.

Подаци из уверења уписују се у радну књижицу.

Назив, садржај и изглед обрасца уверења из става 1. овог члана прописује министар.

Издавање јавне исправе и уверења

Члан 37.

Јавна исправа, односно уверење издаје се на српском језику ћириличким писмом, а латиничким писмом у складу са законом.

Када се образовна активност остварује или поступак признавања претходног учења спроводи на језику националне мањине, јавна исправа, односно уверење се издаје на том језику.

Веродостојност јавне исправе оверава се печатом, у складу са законом.

Општим актом организатора активности одређује се лице одговорно за употребу и чување печата.

База података и јединствени информациони систем просвете

Члан 38.

Јавно признати организатор активности води базу података.

База података представља скуп свих евиденција прописаних законом које организатор активности води у електронском облику и доставља Министарству.

Јединствени информациони систем просвете обједињује податке из евиденција свих организатора активности који се воде као база података.

Јединствени информациони систем просвете успоставља и њиме управља Министарство у складу са Законом.

Регистар

Члан 39.

Министарство води регистар активности образовања одраслих и организатора активности којима су дата или одузета одобрења.

Садржај и начин вођења регистра и начин на који се обезбеђује доступност података прописује министар.

V. ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Планови и програми образовања одраслих

Члан 40.

Образовање одраслих заснива се на плановима и програмима образовања одраслих или деловима одговарајућих програма за ученике којима одрасли стичу, односно допуњују знања, вештине способности и ставове:

- 1) језичке и математичке писмености,
- 2) владања матерњим и страним језицима,
- 3) научне писмености у природним и друштвеним наукама,
- 4) владања информацијско-комуникационом технологијом,
- 5) за рад у струци,
- 6) за предузетништво и руковођење,
- 7) креативног изражавања и учествовања у културним, уметничким и спортским догађањима,
- 8) за одговорно обављање улоге активног грађанина и поштовање људских и грађанских права,
- 9) социјалне вештине, способности за решавање проблема, комуникацију и тимски рад,
- 10) за очување и заштиту околине и
- 11) друга знања, вештине, способности и ставови.

Програм може имати модуларну структуру.

Програми образовања одраслих прилагођени су добу, претходном образовању, знању, вештинама, способностима и ставовима одраслих у складу са дефинисаним исходима, а намењени су:

- 1) образовању и оспособљавању одраслих којима је престало право на редовно образовање,
- 2) преквалификацији, доквалификацији или специјалистичком образовању,
- 3) образовању и оспособљавању незапослених за потребе тржишта рада,
- 4) усавршавању ради постизања вишег степена знања у професији и подизања продуктивности рада,
- 5) образовању за прихватање вредности демократије и грађанског друштва,
- 6) образовању за остваривање посебних права припадника националних мањина,
- 7) образовање одраслих лица са сметњама у развоју, са инвалидитетом и посебно надарених лица,
- 8) образовању посебних група (социјално искључених група).

Програми формалног и неформалног образовања**Члан 41.**

Програми образовања одраслих су програми формалног и неформалног образовања.

Програми формалног образовања одраслих обухватају:

- 1) програме за стицање основно и средње образовање одраслих,
- 2) програме за стицање првог занимања,
- 3) програме специјалистичког образовања,
- 4) програме усавршавања.

Програми неформалног образовања обухватају:

- 1) програме рада у струци,
- 2) програме предузетништва и руковођења,
- 3) програме из познавања науке и технологије,
- 4) програме обуке за рад на рачунару,
- 5) програме страних језика,
- 6) програме заштите околине и екологије,
- 7) програме креативног и уметничког изражавања,
- 8) програме стицања или допуњавања других знања, вештина, способности и ставова и
- 9) програме који настају у складу са захтевима и потребама тржишта рада.

Доношење програма образовања одраслих**Члан 42.**

Програми формалног образовања одраслих доносе се у складу са Законом и посебном законом.

Програми неформалног образовања одраслих доносе се у поступку одобравања у складу са законом.

VI. ПОЛАЗНИЦИ И КАНДИДАТИ***Полазници и кандидати*****Члан 43.**

Статус полазника одрасли стиче уписом у активност образовања одраслих код организатора активности, а статус кандидата, укључивањем у поступак признавања претходног учења.

Одрасли може да стекне квалификацију ако има стечено основно образовање или има јавну исправу о кључним компетенцијама на нивоу основног образовања.

Посебни услови и старосна граница за стицање статуса полазника, односно кандидата утврђују се стандардом квалификације.

Статус полазника, односно кандидата, престаје:

- 1) стицањем компетенције или квалификације,
- 2) исписивањем,
- 3) искључењем из активности образовања одраслих због учињене повреде забрана прописаних Законом,
- 4) напуштањем образовне активности и због неоправданог неиспуњавања обавеза утврђених за одређене активности образовања одраслих.

Уговором између организатора активности и полазника, односно кандидата, утврђују се међусобна права, обавезе и одговорности.

Трошкови образовања

Члан 44.

За стицање основног образовања и првог занимања одрасли не плаћа трошкове.

За остале активности образовања одраслих трошкове сnose полазници програма, послодавци код којих су запослени, Национална служба за запошљавање или друга заинтересована правна и физичка лица.

VII. РАДНИЦИ У ОБРАЗОВАЊУ ОДРАСЛИХ

Извођачи програма образовања одраслих

Члан 45.

Задатак извођача програма образовања одраслих је да осигурају уважавање општих принципа и циљева образовања одраслих, остваривање и унапређивање програма образовања одраслих.

Наставник је лице које остварује наставу и друге облике образовног рада у основној и средњој школи у складу са Законом, посебним законом и овим законом.

Предавач, тренер, водитељ, инструктор и други су лица која, осим одговарајућег образовања утврђеног стандардом квалификације, имају компетенције утврђене програмом активности образовања одраслих.

Стручни сарадник

Члан 46.

Задатак стручног сарадника јесте да саветодавним радом и другим облицима рада унапређује образовање одраслих и пружа стручну помоћ полазницима, кандидатима и извођачима активности образовања одраслих по питањима од значаја за остваривање активности образовања одраслих.

Стручне послове у оквиру активности образовања одраслих обављају андрагог, психолог и библиотекар у складу са Законом.

Ако организатор активности образовања одраслих нема све стручне сараднике предвиђене Законом у поступку верификације односно одобравања процењује се оправданост одступања.

Сарадник

Члан 47.

Задатак сарадника јесте да својим знањем, саветодавним и стручним радом обезбеди квалитетније остваривање активности образовања одраслих.

Сарадник има квалификације и компетенције утврђене програмом активности образовања одраслих.

Педагошки и андрагошки асистент

Члан 48.

Педагошки и андрагошки асистент пружа помоћ и додатну подршку полазницима и кандидатима, у складу са њиховим потребама, сарађује са извођачима активности образовања одраслих и стручним сарадницима, сарадницима, организацијама и удружењима и јединицом локалне самоуправе у циљу квалитетнијег остваривања активности образовања одраслих.

Педагошки и андрагошки асистент има квалификације и компетенције утврђене програмом активности образовања одраслих.

Радни однос

Члан 49.

Радник у образовању одраслих заснива радни однос, односно радно се ангажује код организатора активности образовања одраслих сагласно Закону и општим прописима о раду.

Стручно усавршавање

Члан 50.

Запослени и ангажовани у образовању одраслих имају право и обавезу сталног стручног усавршавања у складу са законом.

VIII. ГОДИШЊИ ПЛАН ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Годишњи план образовање одраслих

Члан 51.

Годишњим планом образовања одраслих у Републици Србији:

1) утврђују се приоритетне области и активности образовања одраслих,

2) одређује распоређивање области и активности образовања одраслих на јединице локалне самоуправе при чему се води рачуна о потребама тржишта рада, рационалном коришћењу постојећих образовних капацитета, броју полазника образовања, развојним специфичностима појединих подручја, циљевима и принципима образовања одраслих,

3) одређује оквирни обим и извори средстава која су потребна за реализацију годишњег плана,

4) одређује динамика остваривања планираних активности образовања одраслих.

Доношење Годишњег плана образовања одраслих

Члан 52.

Годишњи план образовања одраслих доноси Влада на предлог Министарства.

У припреми Годишњег плана образовања одраслих Министарство прибавља податке о потребама за активностима образовања одраслих од јединица локалне самоуправе, привредних комора, удружења послодаваца, репрезентативних синдиката и других субјеката преко школских управа.

Подаци о потреби за активностима образовања одраслих прибављају се од Националне службе за запошљавање, других министарстава и других државних органа.

На предлог Годишњег плана образовања одраслих Министарство прибавља мишљење Савета за стручно образовање и образовање одраслих и сагласност министарства надлежног за послове запошљавања.

Спровођење Годишњег плана образовања одраслих

Члан 53.

У спровођењу Годишњег плана образовања одраслих Министарство објављује конкурсе за извођење планираних активности образовања одраслих.

Право учешћа на конкурсима имају јавно признати организатори активности образовања одраслих.

На основу расписаног конкурса, министар доноси решење о избору организатора активности и одлучује о расподели средстава за реализацију планираних активности образовања одраслих.

Министарство прати спровођење Годишњег плана образовања одраслих и предузима мере које су потребне за извођење планираних програма активности образовања одраслих.

IX. ПЛАНИРАЊЕ И ФИНАНСИРАЊЕ ОБРАЗОВАЊА ОДРАСЛИХ

Извори средстава

Члан 54.

Средства за финансирање образовања одраслих обезбеђују се у буџету Републике, буџету аутономне покрајине и буџетима јединица локалне

самоуправе (у даљем тексту: јавна средства) у складу са Годишњим планом образовања одраслих, непосредно од полазника и послодаваца, као и из других извора.

Средства из буџета Републике Србије

Члан 55.

У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за:

- 1) финансирање програма основног образовања и првог занимања,
- 2) друге активности образовања одраслих предвиђене Годишњим планом образовања одраслих,
- 3) финансијске подстицаје за опремање наставним и другим материјалним средствима и развојне програме и пројекте у складу са Годишњим планом образовања одраслих.

Средства из буџета аутономне покрајине

Члан 56.

У буџету аутономне покрајине обезбеђују се средства за:

- 1) финансирање програма предвиђених покрајинским планом образовања одраслих,
- 2) финансијске подстицаје за опремање наставним и другим материјалним средствима и развојне програме и пројекте у области образовања одраслих на покрајинском нивоу.

Средства из буџета јединице локалне самоуправе

Члан 57.

У буџету јединице локалне самоуправе обезбеђују се средства за:

- 1) организаторе активности којима је јединица локалне самоуправе оснивач, за инвестиције и инвестиционо одржавање, као и за материјалне трошкове,
- 2) финансирање програма предвиђених локалним планом образовања одраслих,
- 3) финансијске подстицаје за опремање наставним и другим материјалним средствима и развојне програме и пројекте у области образовања одраслих на локалном нивоу,
- 4) рад локалног савета.

X. НАДЗОР

Члан 58.

Надзор над применом овог закона врши Министарство.

Инспекцијски и стручно-педагошки надзор над радом јавно признатих организатора активности образовања одраслих у примени овог закона врши Министарство, у складу са Законом.

Спољашње вредновање квалитета рада образовно-васпитних установа које реализују програме образовања одраслих врше Министарство и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

XI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 59.

Новчаном казном од 30.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај организатор активности образовања одраслих који:

- 1) не води евиденцију или је води супротно одредбама овог закона,
- 2) изда јавну исправу, односно уверење супротно одредбама овог закона
- 3) укључи у активности образовања одраслих полазника или кандидата супротно члану 43. овог закона,
- 4) од полазника или кандидата наплати трошкове који се финансирају из буџета Републике Србије или јединице локалне самоуправе,
- 5) не закључи уговор са полазником, односно кандидатом,
- 6) ангажује раднике у образовању одраслих супротно чл. 45. до 49. овог закона.

Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара за прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице организатора активности.

XII. ПОВЕРАВАЊЕ ПОСЛОВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ АУТОНОМНОЈ ПОКРАЈИНИ

Члан 60.

Послови утврђени чланом 13. став 2. (послови давања одобрења ради стицања статуса јавно признатог организатора активности за организаторе активности који обављају делатност и имају седиште на територији АП Војводине); чланом 15. (поступак одобравања); чланом 16. (одузимање одобрења); чланом 52. (доношење годишњег плана образовања одраслих), чланом 53. (објављивање конкурса за извођење планираних активности образовања одраслих) и чланом 58. став 2. (инспекцијски надзор), као поверене обавља надлежни орган аутономне покрајине.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 61.

Прописи потребни за спровођење овог закона донеће се у року од осамнаест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 62.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.